

25

AUGUST, 2023

ZAGREB, REPUBLIC OF CROATIA

**SCIENTIFIC METHOD: REALITY AND
FUTURE TRENDS OF RESEARCHING**

II INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND THEORETICAL CONFERENCE

**EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM**

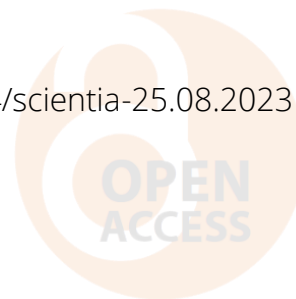

25 August, 2023

Zagreb, Republic of Croatia

**SCIENTIFIC METHOD: REALITY AND
FUTURE TRENDS OF RESEARCHING**
II International Scientific and Theoretical Conference

Zagreb, 2023

Chairman of the Organizing Committee: Holdenblat M.

Responsible for the layout: Bilous T.

Responsible designer: Bondarenko I.

S 40 **Scientific method: reality and future trends of researching:** collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference, August 25, 2023. Zagreb, Republic of Croatia: European Scientific Platform.

ISBN 979-8-88955-770-8

DOI 10.36074/scientia-25.08.2023

Papers of participants of the II International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference «Scientific method: reality and future trends of researching», held on August 25, 2023 in Zagreb are presented in the collection of scientific papers.

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences and registered for holding on the territory of Ukraine in UKRISTEI (Certificate № 51 dated January 17th, 2023).

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

UDC 001 (08)

© Participants of the conference, 2023

© Collection of scientific papers «SCIENTIA», 2023

© European Scientific Platform, 2023

ISBN 979-8-88955-770-8

CONTENT

SECTION 1.

ECONOMIC THEORY, MACRO- AND REGIONAL ECONOMY

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ

Розсоха О.А. 11

ПІСЛЯКОВІДНЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ ІСПАНІЇ

Тимощук О.О. 14

SECTION 2.

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

ДРАЙВЕРИ ПОВОЄННОГО РЕЗУЛЬТНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАД ТА УМОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Ляшенко В.І., Іванов С.В., Підоричева І.Ю. 16

ФОРМАЛІЗАЦІЯ КРИТЕРІЮ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТІ ПОЗИКОВОГО ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ПРОЄКТІВ ПІДПРИЄМСТВ

Ємельянов О.Ю. 22

SECTION 3.

FINANCE AND BANKING; TAXATION, ACCOUNTING AND AUDITING

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ІНВЕСТУВАННЯ

Фидря О.В., Кушнір С.О. 25

АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОЗРАХУНКУ СУМИ ЗБИТКІВ, ЗАВДАНИХ ЕКОСИСТЕМІ УКРАЇНИ, ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

Русанов О.В., Кушнір С.О. 29

SECTION 4.

MARKETING AND LOGISTICS ACTIVITIES

ВИБІР ТА ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЗРОСТАННЯ

Веркєєва Є.Г., Щолокова Г.В. 32

ОСОБЛИВОСТІ СЕГМЕНТУВАННЯ РИНКУ

Кулак М.А., Щолокова Г.В. 34

РОЛЬ ВІДПОВІДАЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ У РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Петровський О.О. 36

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ Кривов'язюк І.В.	38
---	-----------

SECTION 5.

MANAGEMENT, PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

ВАРТІСНИЙ АНАЛІЗ РЕСУРСІВ ЯК СКЛАДОВА СТВОРЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ Ткачук Д.М.	42
--	-----------

ОСНОВНІ ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ МЕНЕДЖЕРА, КЕРІВНИКА ПІДРОЗДІЛУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ Живко О.В., Живко З.Б.	46
--	-----------

ПОЛІТИКА ЩОДО ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ Семигіна Т., Баланюк Ю.	49
--	-----------

РЕГУЛЮВАННЯ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ Радзієвська С.О.	55
--	-----------

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК УМОВА ПЕРЕХОДУ ДО ІНДУСТРІЇ 5.0 Осадча О.О., Галян Д.В.	61
--	-----------

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОГО НАДБАННЯ УКРАЇНИ Менська О.А.	63
--	-----------

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ІТ-ПРОЄКТАМИ Сенчугов Д.Ю.	66
--	-----------

ТЕОРІЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ В УПРАВЛІННІ ІТ-ПРОЄКТАМИ Тимосевич Р.В.	70
---	-----------

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ Скидан М.І.	74
--	-----------

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Ємченко М.Ю.	77
--	-----------

Тимосевич Роман Володимирович

аспірант кафедри підприємництва і торгівлі

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна

ТЕОРІЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ В УПРАВЛІННІ ІТ-ПРОЕКТАМИ

Сучасний світ вимагає від бізнесу та технологічних організацій ефективно впроваджувати інновації та вдосконалювати існуючі продукти та послуги. У цьому контексті інформаційні технології (ІТ) здатні відігравати ключову роль, забезпечуючи зручність, ефективність та конкурентоспроможність. Однак, реалізація ІТ-проектів не є завданням простим та безпечним, оскільки вимагає врахування множини факторів, включаючи інтереси та вимоги різноманітних зацікавлених сторін.

Саме тут набуває актуальності теорія стейкхолдерів – концепція, що спрямована на аналіз та управління інтересами та впливом різних зацікавлених сторін на проектний процес. Управління стейкхолдерами в ІТ-проектах стає вирішальним чинником для досягнення успіху, оскільки воно допомагає врахувати різні перспективи, уникнути конфліктів та забезпечити належну комунікацію між усіма учасниками.

Теорія стейкхолдерів є ключовою парадигмою в управлінні проектами, що акцентує на важливості взаємодії та впливу зацікавлених сторін на успішність проекту. На теперішній час активно розвиваються декілька теорій стейкхолдерів (табл. 1), кожна з яких надає важливі інсайти в те, як стейкхолдери впливають на організацію та проекти, а також як краще взаємодіяти з ними для досягнення успіху.

Таблиця 1

Сучасні теорії стейкхолдерів

Автори	Основні тези	Сфера застосування
Edward Freeman, [1]	визначено поняття "стейкхолдер" та висунуто ідею про те, що компанії повинні розглядати інтереси всіх стейкхолдерів, а не лише акціонерів. Таким чином стейкхолдер розглядаються як ті, хто вносить вклад в компанію та впливає на її діяльність	Організаційний менеджмент, бізнес, проекти
Thomas Donaldson, Lee Preston, [1]	розглянуто роль стейкхолдерів у контексті корпоративної соціальної відповідальності. Запропоновано тезу про те, що керівництво компанії повинно забезпечити баланс між інтересами різних стейкхолдерів.	Корпоративна соціальна відповідальність
Freeman, R. Edward, Jeffrey S. Harrison, and Andrew C. Wicks, [3]	теорія розглядає концепцію "стейкхолдерного підходу до управління", де стейкхолдери виступають як партнери, які спільно впливають на стратегію та успішність організації	Організаційний менеджмент, бізнес
Mitchell, Ronald K., Bradley R. Agle, and Donna J. Wood [6]	розроблено підхід до ідентифікації та оцінки стейкхолдерів, вказуючи на те, хто і що важливе для організації в конкретний час	Ідентифікація та оцінка стейкхолдерів
Edward Freeman, [4]	підкреслено, що організації повинні бути спроможні впливати на своє оточення, а не просто враховувати інтереси стейкхолдерів. Теорія розглядає корпорації як системи, які можуть впливати на соціальне, економічне та екологічне середовище.	Корпоративний менеджмент

Продовження табл. 1

Автори	Основні тези	Сфера застосування
Jones, Thomas M., Andrew C. Wicks, [5]	теорія намагається об'єднати різноманітність підходів до концепції стейкхолдерів та визначення їхньої ролі в організації, сприяючи зрозумінню та узгодженню поглядів на цю тему	Бізнес
Post J. E., Preston L. E., Sachs S., [7]	Акцент робиться на важливості ролі рад директорів та корпоративного управління у взаємодії зі стейкхолдерами та досягненні успіху компанії через ефективне управління і взаємодію з ними	Корпоративний менеджмент

Сучасна теорія стейкхолдерів складається з комплексної комбінації ідей та положень з різних підходів, включаючи ті, які були описані у табл. 1. Основні положення сучасної теорії стейкхолдерів, таким чином ґрунтуються на тезах:

- збалансоване управління інтересами. Сучасна теорія стейкхолдерів відзначає важливість врахування інтересів різних стейкхолдерів та пошук балансу між ними. Це концепція, яка була акцентована в багатьох з розглянутих теорій, таких як теорії Фрідмана, Дональсона та Престона;

- співпраця та взаємодія. Багато з теорій стейкхолдерів підкреслюють важливість взаємодії та співпраці між організаціями та їхніми стейкхолдерами. Це підходи, які зазначають Мітчелл, Гаррісон та інші;

- корпоративна соціальна відповідальність. Багато теорій, включаючи теорію Дональсона та Престона, вказують на важливість того, щоб організації брали на себе відповідальність за свій соціальний та екологічний вплив;

- активна роль організацій. Теорія Евана та Фрідмана наголошує на активній ролі організацій у взаємодії з оточенням та впливі на стейкхолдерів;

- узгодженість та інтеграція підходів. Теорія Джонса та Вікса спрямована на узгодження та інтеграцію різних підходів до концепції стейкхолдерів для забезпечення комплексного розуміння їхньої ролі;

- максимізація результатів. Теорія Поста, Престона та Сакса наголошує на тому, що ефективне управління стейкхолдерами, зокрема через корпоративне управління, може сприяти максимізації результатів компанії.

Сучасна теорія стейкхолдерів для управління ІТ-проектами повинна бути трансформована для врахування специфіки технологічних проектів та взаємодії зі стейкхолдерами. Основні концепції з попередніх теорій залишаються актуальними, але акценти змінюються відповідно до особливостей ІТ-проектів (табл. 2).

Таблиця 2

Складові сучасної теорії стейкхолдерів для управління ІТ-проектами

Складова	Зміст
Цифрові стейкхолдери	У сучасних ІТ-проектах з'явилися нові стейкхолдери, такі як користувачі програмного забезпечення, клієнти онлайн-платформ, технічна підтримка тощо. Особливо важливо зрозуміти їхні потреби, вимоги та взаємодіяти з ними
Агільний та ітеративний підхід	Оскільки багато ІТ-проектів базуються на агільних та ітеративних методологіях розробки, теорія стейкхолдерів повинна відображати постійний взаємодію зі стейкхолдерами на різних етапах проекту
Технічні вимоги та інновації	Управління технічними вимогами та впровадженням інноваційних рішень важливо для успіху ІТ-проектів. Сучасна теорія стейкхолдерів повинна відображати це, дозволяючи стейкхолдерам впливати на технічні рішення

Складова	Зміст
Кібербезпека та приватність	З підвищенням кількості цифрових загроз та збільшенням обігу персональних даних, стейкхолдери звертають увагу на кібербезпеку та захист приватності. Сучасна теорія повинна розглядати ці питання
Глобальні команди та стейкхолдери	В ІТ-проектах зазвичай беруть участь розробники, тестувальники та інші фахівці з усього світу. Теорія стейкхолдерів повинна враховувати взаємодію з глобальними командами та різними культурними контекстами
Зміна швидкості інновацій	Технологічні зміни відбуваються дуже швидко, що впливає на вимоги та очікування стейкхолдерів. Теорія стейкхолдерів повинна допомагати визначати та враховувати цю динаміку
Залучення розробників та спеціалістів	В сучасних ІТ-проектах розробники та ІТ-фахівці можуть бути також стейкхолдерами, які мають важливий внесок у проект. Теорія повинна підтримувати їхню участь та співпрацю

Всі ці зміни в сучасній теорії стейкхолдерів для управління ІТ-проектами вказують на важливість адаптації та розширення підходів, щоб ефективно управляти складними вимогами та потребами цифрових проектів.

Висновки. Історія теорії стейкхолдерів свідчить про різноманітність підходів та інтерпретацій цієї концепції в управлінні організаціями. Кожна з розглянутих теорій має внесок у розуміння взаємодії між організаціями та їхніми стейкхолдерами.

Багато сучасних підходів до теорії стейкхолдерів намагаються поєднати різні теорії для забезпечення більш повного розуміння ролі стейкхолдерів. Це свідчить про необхідність комплексного підходу та узгодженості різних відомостей для кращого управління взаємодією зі стейкхолдерами.

Зміст та акценти в теорії стейкхолдерів можуть варіюватись залежно від конкретного контексту, такого як галузь, тип організації, вид діяльності. Це підкреслює гнучкість концепції стейкхолдерів.

Сучасні теорії стейкхолдерів можуть бути успішно використані для управління ІТ-проектами, але вимагають адаптації до особливостей цифрових ініціатив. Важливо брати до уваги роль цифрових стейкхолдерів, агільний підхід, кібербезпеку та інші сучасні виклики.

Швидкі технологічні зміни можуть переосмислити ролі стейкхолдерів, додавши нові вимоги щодо кібербезпеки, інновацій та співпраці. Сучасна теорія стейкхолдерів повинна враховувати цю динаміку.

Незалежно від конкретної теорії чи підходу, ефективна взаємодія зі стейкхолдерами відіграє ключову роль у досягненні успіху організаційних проектів, включаючи ІТ-проекти.

Загалом, теорія стейкхолдерів є динамічним та розвиваючимся полем, яке стає все більш важливим у сучасному управлінні. Розуміння ролі та впливу стейкхолдерів є ключовим для досягнення успіху організаційних і ІТ-проектів.

Список використаних джерел:

1. Donaldson, Thomas, and Lee E. Preston. "The Stakeholder Theory of the Corporation: Concepts, Evidence, and Implications." *The Academy of Management Review*, vol. 20, no. 1, 1995, pp. 65–91. JSTOR. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doi.org/10.2307/258887>.
2. Freeman, R. Edward and McVea, John, "A Stakeholder Approach to Strategic Management". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.263511>.
3. Freeman, R. Edward, et al. *Managing for Stakeholders: Survival, Reputation, and Success*. Yale University Press, 2007. JSTOR. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jstor.org/stable/j.ctt1npxrg>.

4. Freeman, R. Edward. "A Stakeholder Theory of the Modern Corporation". *The Corporation and Its Stakeholders: Classic and Contemporary Readings*, edited by Max Clarkson, Toronto: University of Toronto Press, 1998, pp. 125-138. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://doi.org/10.3138/9781442673496-009>.
5. Jones, Thomas M., and Andrew C. Wicks. "Convergent Stakeholder Theory." *The Academy of Management Review*, vol. 24, no. 2, 1999, pp. 206–21. JSTOR. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://doi.org/10.2307/259075>.
6. Mitchell, Ronald K., et al. "Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What Really Counts." *The Academy of Management Review*, vol. 22, no. 4, 1997, pp. 853–86. JSTOR. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://doi.org/10.2307/259247>.
7. Post J. E., Preston L. E. and Sachs S., "Redefining the Corporation, Stakeholder Management and Organizational Wealth," Stanford University Press, Stanford, 2002.

SCIENTIFIC PUBLICATION

WITH PROCEEDINGS OF THE II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND THEORETICAL CONFERENCE

**«SCIENTIFIC METHOD: REALITY AND FUTURE
TRENDS OF RESEARCHING»**

August 25, 2023 | Zagreb, Republic of Croatia

English and Ukrainian

All papers have been reviewed. Organizing committee may not agree with the authors' point of view. Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Signed for publication 25.08.2023. Format 60×84/16.
Offset Paper. The headset is Times New Roman & Open Sans.
Digital printing. Conventionally printed sheets 13,48.
Circulation: 50 copies. Printed from the finished original layout.

Contact details of the organizing committee:

NGO European Scientific Platform
21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81
Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: scientia@ukrlogos.in.ua | URL: www.previous.scientia.report

Publisher [PDF]: Primedia E-launch LLC
TX 75001, United States, Texas, Dallas. E-mail: info@primediaelaunch.com

Publisher [printed copies]: NGO European Scientific Platform
21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7172 of 21.10.2020.